

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/7802/2014
Registrační číslo (uvádějte vždy v korespondenci): FA/SU/269/2014

Nález

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 17. 6. 2014 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Enyo Insurance s. r. o., IČO 01874420, se sídlem Slavníkova 2357/9, Praha 6 - Břevnov, PSČ 169 00, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 212883, (dále jen „Instituce“), vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o zaplacení částky ve výši 13.000,- Kč, takto:

- I. **Instituce, Enyo Insurance s. r. o., IČO 01874420, se sídlem Slavníkova 2357/9, Praha 6 - Břevnov, PSČ 169 00, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 212883, je povinna navrhovateli, ■, zaplatit částku 13.000,- Kč (slovy: třináct tisíc korun českých), a to do tří dnů ode dne nabytí právní moci tohoto nálezu.**
- II. **Instituce, Enyo Insurance s. r. o., je povinna podle § 17a zákona o finančním arbitrovi zaplatit sankci ve výši 15.000,- Kč (slovy: patnáct tisíc korun českých) na účet Kanceláře finančního arbitra vedený u České národní banky, č.ú. ■, variabilní symbol platby 2692014, konstantní symbol platby 558, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto nálezu.**

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se v řízení domáhá vrácení částky 13.000 Kč, jako ceny za „činnost společnosti (rozuměj Instituce) *směřující k tomu, aby měl Klient (rozuměj Navrhovatel) příležitost uzavřít smlouvu o finančním produktu s věřitelem*“, kterou Instituci uhradil, neboť se domnívá, že smlouva byla uzavřena v rozporu se zákonem, resp. zákon obchází.

Finanční arbitr při zkoumání podmínek řízení zjistil, že Navrhovatel uzavřel s Institucí dne 9. 2. 2014 příkazní smlouvu č. ■ (dále jen „Příkazní smlouva“), na jejímž základě podle čl. I. Úvodní prohlášení odstavce 1 Příkazní smlouvy Navrhovatel „*hodlá uzavřít s věřitelem smlouvu o půjčce či o úvěru nebo o jiném finančním produktu (dále jen „Smlouva o finančním*

produktu“) ve výši 1.000.000,- Kč, na dobu 240 měsíců s měsíční splátkou ve výši 7.400,-, úrokovou sazbou ve výši RPSN 7 % až 49 %“. Instituce se pro Navrhovatele zavázala zprostředkovat příležitost takovou smlouvu uzavřít a Navrhovatel se podle čl. II. Předmět smlouvy odstavec 2 „zavazuje za činnosti uvedenou v bodě I. smlouvy uhradit Společnosti vratnou zálohu, jakožto cenu za činnosti společnosti, a to ve výši 13.000,-Kč (slovy: třinácttisíc) v hotovosti, v den podpisu této smlouvy do rukou zástupce společnosti nebo vložení na účet společnosti (dále jen „Záloha“).

Ze shromážděných podkladů finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel v předmětném smluvním vztahu s Institucí vystupoval jako fyzická osoba, která jedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Finanční arbitr považuje Navrhovatele za spotřebitele ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr z veřejně přístupného obchodního rejstříku a rejstříku živnostenského podnikání zjistil, že Instituce je obchodní společností, která má v obchodním rejstříku zapsán předmět podnikání „*Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona*“ a „*Pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor*“. Instituce tedy v době uzavření Příkazní smlouvy nedisponovala živnostenským oprávněním s předmětem podnikání „*Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru*“, na jehož základě by byla při splnění dalších podmínek v souladu se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, oprávněna v době uzavření smluvního vztahu zprostředkovávat nebo poskytovat spotřebitelské úvěry.

Finanční arbitr posuzoval, zda Instituce vystupovala v závazku s Navrhovatelem založeném Příkazní smlouvou jako instituce ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi, tedy zda vystupovala jako věřitel nebo zprostředkovatel při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, ačkoli k tomu neměla oprávnění.

Zákon o finančním arbitrovi nevymezuje věřitele a zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, definici těchto pojmů je tedy nutné hledat v zákoně č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“). Zákon o spotřebitelském úvěru definuje v § 3 písm. b) věřitele jako „*osobu nabízející nebo poskytující spotřebitelský úvěr v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.*“ Zprostředkovatel spotřebitelského úvěru je poté vymezen v § 3 písm. c) jako „*osoba, která není věřitelem a která v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání za odměnu nabízí spotřebiteli možnost uzavřít smlouvu, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, s věřitelem nebo mu pomáhá tuto smlouvu uzavřít nebo jí jménem věřitele uzavírá.*“

Podle ustanovení § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), tedy právní úpravy účinné v době uzavření Příkazní smlouvy, platí, že „*[k]do samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“ Ustanovení § 420 odst. 2 občanského zákoníku pak dodává, že „*[p]ro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.*“

Občanský zákoník tedy nerozlišuje oprávněného a neoprávněného podnikatele a za podnikatele je považován i ten, kdo podniká bez podnikatelského oprávnění (srov. též výkladové stanovisko č. 22 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 9. 4. 2014 – k pojmu podnikatel podle občanského zákoníku).

Pro kvalifikaci osoby věřitele či zprostředkovatele spotřebitelského úvěru tedy není rozhodné, zda tato osoba je držitelem živnostenského oprávnění, které je označené v příloze č. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, jako „*poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru*“ ani jeho označení jako smluvní strany. Rozhodný je v takovém případě obsah činnosti, kterou Instituce ve vztahu k Navrhovateli vykonávala, resp. se zavázala vykonat.

Finanční arbitr s ohledem na závazek Instituce vyjádřený ve formulářové Příkazní smlouvě, spočívající v úplatném zprostředkování příležitosti pro Navrhovatele uzavřít smlouvu o úvěru (tj. její záměr dosáhnout zisku), jakož i internetové stránky Instituce www.pevnapujcka.cz, podle kterých Instituce soustavně nabízí poskytnutí finančních služeb, uzavírá, že Instituci ve vztahu k Navrhovateli považuje za podnikatele ve smyslu § 420 odst. 1 občanského zákoníku.

S přihlédnutím k výše uvedenému a ke skutečnosti, že finanční arbitr při zkoumání podmínek řízení nezjistil žádné další skutečnosti, které by zpochybnil, že Instituce v předmětném smluvním vztahu vystupuje v postavení zprostředkovatele při zprostředkování spotřebitelského úvěru, považuje finanční arbitr Instituci za instituci ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi, která je pasivně legitimovaná ve sporu s Navrhovatelem.

Finanční arbitr dále shledal, že Příkazní smlouva představuje smlouvu, ve které se zprostředkovává možnost uzavřít smlouvu o spotřebitelském úvěru, když Příkazní smlouvu strany sporu uzavřely za účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru, a finanční arbitr nezjistil, že by Příkazní smlouva byla smluvním vztahem vyloučeným ve smyslu ustanovení § 2 zákona o spotřebitelském úvěru z jeho působnosti.

Finanční arbitr konstatuje, že je příslušný k rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí, neboť se jedná o spor mezi zprostředkovatelem a spotřebitelem při zprostředkování spotřebitelského úvěru podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. c) ve spojení s ustanovením § 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 a 3 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle ustanovení § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

4. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že Instituci oslovil prostřednictvím elektronického formuláře žádosti o úvěru. V reakci na tuto žádost, kontaktoval Navrhovatele týž den obchodní zástupce Instituce s tím, že byl Navrhovateli úvěr schválen; podmínkou uzavření smlouvy bylo podle volby Navrhovatele ručení nemovitostí, třemi ručiteli nebo složení Zálohy.

Navrhovatel tvrdí, že se rozhodl pro Zálohu. Za účelem podepsání Příkazní smlouvy se setkal osobně dne 9. 2. 2014 v Olomouci se zástupcem Instituce, který od něho převzal Zálohu a současně ho měl ujistit, že druhý den mu budou finanční prostředky připsány na běžný účet.

Navrhovatel dále tvrdí, že jelikož finanční prostředky neobdržel, opakovaně telefonicky kontaktoval zákaznickou linku Instituce, kde byl vždy ujištěn, že je vše v pořádku a finanční prostředky brzy obdrží. Tak se však nestalo. Poté, co Navrhovatel obdržel dopis Instituce

s informací o potencionálním věřiteli a nutnosti ručit nemovitostí, Navrhovatel od Příkazní smlouvy odstoupil a vyzval Instituci k vrácení Zálohy. Instituce odstoupení akceptovala, avšak finanční prostředky vrátit odmítla s odůvodněním, že tato částka slouží ke krytí nákladů Instituce vynaložených při hledání vhodného investora.

5. Důkazní prostředky označené a předložené Institucí a tvrzení Instituce

Instituce se k návrhu Navrhovatele nevyjádřila ani nepředložila žádné důkazní prostředky.

6. Pokus o smír

Finanční arbitr v souladu s ustanovením § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval účastníky řízení ke smírnému vyřešení sporu, vzhledem k tomu, že se Instituce nevyjádřila, nebylo možné smírného řešení sporu v řízení před finančním arbitrem jednat ani ho dosáhnout.

7. Dokazování a právní posouzení

Finanční arbitr podle ustanovení § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy. Finanční arbitr všechny navržené a jím shromážděné důkazy provedl, když hodnotil každý důkaz jednotlivě a všechny v jejich vzájemné souvislosti, uvážil o nich a vyvodil z nich skutkové závěry, které právně posoudil, jak následuje.

Předmětem sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je nárok na vrácení Zálohy jako plnění z neplatného právního jednání.

Při svém rozhodování musel finanční arbitr vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl v řízení před finančním arbitrem zjištěn bez součinnosti Instituce.

Finanční arbitr má za prokázané, že dne 9. 2. 2014 uzavřeli Navrhovatel a Instituce Příkazní smlouvu. Z dokladu o zaplacení, na kterém je jako příjemce označena Instituce a který je vystaven na jméno Navrhovatele dne 9. 2. 2014, a na kterém je uveden jako účel platby příkazní smlouva, jakož i z dopisu Instituce Navrhovateli ze dne 11. 3. 2014, vzal finanční arbitr dále za prokázané, že Navrhovatel zaplatil Instituci z titulu Příkazní smlouvy Zálohu. Finanční arbitr bere rovněž za prokázané, a to z přípisu Odstoupení od smlouvy adresovaného od Navrhovatele do sídla Instituce zapsaného v obchodním rejstříku, s podacím lístkem ze dne 5. 3. 2014, že Navrhovatel dne 5. 3. 2014 odeslal Instituci písemné odstoupení od Příkazní smlouvy a uplatnil nárok na vrácení Zálohy.

Finanční arbitr přípis Navrhovatele Odstoupení od smlouvy současně považuje za splnění podmínky řízení před finančním arbitrem, a to předložení dokladu o neúspěšné výzvě instituce k nápravě ve smyslu § 10 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr rovněž ze shromážděných podkladů bere za prokázané, že Navrhovatel na základě Příkazní smlouvy neuzavřel smlouvu o úvěru.

Příkazní smlouvu strany sporu uzavřely za účinnosti občanského zákoníku jako právního předpisu účinného od 1. 1. 2014, tedy nikoliv za účinnosti předchozí právní úpravy zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, který byl ke dni 31. 12. 2013 zrušen, jak uvádí Příkazní smlouva. Při posuzování platnosti závazkového vztahu z Příkazní smlouvy, jejích ustanovení a práv a povinností z nich plynoucích musí finanční arbitr tedy aplikovat právní úpravu účinnou v době uzavření Příkazní smlouvy, tedy občanský zákoník.

Občanský zákoník zná závazek z příkazu, když podle § 2430 tohoto zákona se příkazní smlouvou „*příkazník zavazuje obstarat záležitost příkazce*“. Občanský zákoník obsahuje též úpravu zprostředkování, to upravují ustanovení § 2445 až 2454 občanského zákoníku a podle § 2445 se jí „*zprostředkovatel zavazuje, že zájemci zprostředkuje uzavření určité smlouvy s třetí osobou, a zájemce se zavazuje zaplatit zprostředkovateli provizi*“.

S ohledem na explicitně vyjádřený obsah závazku mezi Navrhovatelem a Institucí, představující úplatnou „*činnost společnosti směřující k tomu, aby měl Klient příležitost uzavřít smlouvu o finančním produktu s věřitelem*“, tj. zprostředkování uzavření určité smlouvy s třetí osobou, je tedy finanční arbitr názoru, že smluvní strany uzavřely smlouvu o zprostředkování ve smyslu § 2445 občanského zákoníku.

Na Příkazní smlouvu finanční arbitr tedy nahlíží jako na smlouvu o zprostředkování a současně jako na smlouvu spotřebitelskou ve smyslu § 1810 občanského zákoníku. Finanční arbitr nemá, jak vyložil shora, pochybnosti o tom, že Instituce ve vztahu k Navrhovateli jednala v postavení podnikatele ve smyslu ustanovení § 420 občanského zákoníku. Navrhovatel je pak spotřebitelem nejen podle zákona o finančním arbitrovi, ale i podle § 419 občanského zákoníku, který stanoví, že spotřebitelem je „*každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná*“.

a. Obsah Příkazní smlouvy

Článek I. odst. 1. Příkazní smlouvy stanoví, že „*[k]lient hodlá uzavřít s věřitelem smlouvu o půjčce či o úvěru nebo o jiném finančním produktu ve výši 1.000.000,- Kč, na dobu 240 měsíců, s měsíční splátkou ve výši 7.400 Kč, s úrokovou sazbou ve výši RPSN 7% až 49 %*“.

Podle čl. II. odst. 1. Příkazní smlouvy „*[p]ředmětem této Smlouvy je úplatná činnost společnosti, směřující k tomu, aby měl Klient příležitost uzavřít smlouvu o finančním produktu s věřitelem*“.

V čl. II. odst. 2. je pak vyjádřen závazek Navrhovatele k úhradě Zálohy, když „*[k]lient se zavazuje za činnost uvedenou v bodě I. smlouvy uhradit Společnosti vratnou zálohu, jakožto cenu za činnost společnosti, a to ve výši: 13.000,- Kč (slovy: třináct tisíc) v hotovosti, v den podpisu této smlouvy do rukou zástupce společnosti nebo vložení na účet společnosti*“.

Podle čl. III. odst. 2. se součástí Příkazní smlouvy staly také Smluvní podmínky Instituce, a to na základě prohlášení Navrhovatele, že „*před podpisem smlouvy se seznámil se Smluvními podmínkami společnosti, řádně jim porozuměl a souhlasí se všemi jejími ustanoveními bez výtek, přičemž tyto Smluvní podmínky jsou považovány za součást smlouvy*“.

Odstavec VI. Smluvních podmínek se věnuje ukončení Příkazní smlouvy, když v bodě 1. je stanoveno, že „*[s]mlouvu lze ukončit písemnou výpovědí doručenou druhé Smluvní straně na adresu uvedenou v záhlaví Smlouvy s výpovědní lhůtou v délce 30 dní, která začíná běžet v den*

přijetí výpovědi.“ V bodě 2. tohoto odstavce je dále zakotvena povinnost učinit tuto výpověď písemně.

b. Platnost Příkazní smlouvy

Příkazní smlouvu strany sporu uzavřely dne 9. 2. 2014, tedy za účinnosti zákona č. 43/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů (dále jen „novela zákona o spotřebitelském úvěru“).

Zákon o spotřebitelském úvěru byl přijat v souvislosti s plněním povinnosti České republiky, jako členského státu Evropské unie, transponovat do svého právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. 4. 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (dále jen „Směrnice 2008/48/ES“).

Zákon o spotřebitelském úvěru před novelou zákona o spotřebitelském úvěru neupravoval náležitosti smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru ani právo spotřebitele od takové smlouvy odstoupit. Stejně tak neupravovala právo spotřebitele na odstoupení od smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru nebo obligatorní náležitosti takové smlouvy Směrnice 2008/48/ES.

Zákonodárce po analýze dopadů původní právní úpravy dospěl k závěru, že je na místě dále posílit ochranu spotřebitele na finančním trhu, a proto se rozhodl upravit i otázky, kterých se Směrnice 2008/48/ES nedotýká.

To vyplývá z novely zákona o spotřebitelském úvěru i ze samotné důvodové zprávy k novele zákona o spotřebitelském úvěru, která podává důvody, které vedly zákonodárce k přijetí takové právní úpravy, když uvádí, že *„v praxi je bohužel obvyklé, že nepřiliš poctiví zprostředkovatelé vyžádají od svého klienta nejdříve určitý peněžní obnos, který umožní zájemci dostat se ke spotřebitelskému úvěru. Následně se zprostředkovatel spotřebiteli již neozývá a poskytnutí úvěru nesjedná. Spotřebitel se tak ocitá v bludném kruhu, kdy kvůli nedostatku finančních prostředků žádá o spotřebitelský úvěr, nejdříve zaplatí odměnu zprostředkovateli v řádu několika tisíc korun, a následně nemá šanci jakýkoli úvěr získat pro nečinnost zprostředkovatele.“* Důvodová zpráva pak doplňuje, že cílem novely bylo ve vztahu ke zprostředkovatelům spotřebitelských úvěrů především vyčištění trhu od neférových praktik, stejně jako zvýšení důvěry na trhu, dále nutnost přimět zprostředkovatele k oslovení potenciálních věřitelů ve lhůtě 14 dní (v opačném případě příjdu odstoupením spotřebitele od smlouvy o zprostředkování o odměnu), jakož i snaha zamezit činnosti nepřiliš poctivých zprostředkovatelů, kteří tak příjdu o jednoduchý příjem sestávající se z inkasa poplatku za zprostředkování, aniž by se snažili nějakého poskytovatele spotřebitelského úvěru vůbec oslovit.

Novela zákona o spotřebitelském úvěru tedy mimo jiné zavedla nejen právo spotřebitele odstoupit od smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru bez jakékoliv sankce (§ 17b), ale i povinnost zprostředkovatele o tomto právu informovat spotřebitele přímo ve smlouvě o zprostředkování (§ 17a). Novinkou je rovněž obligatorní písemná forma smlouvy o zprostředkování, jakož i v případě sjednání nároku zprostředkovatele na odměnu, povinnost uvést odměnu přímo ve smlouvě.

Na tomto místě lze i zmínit, že samotná důvodová zpráva k novele zákona o spotřebitelském úvěru podtrhla, že nelze opomenout, že smlouva o zprostředkování úvěru není *„zvláštní smluvní typ, ale obdobně jako v případě samotné smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, se jedná o režim, který dopadá na vztah mezi spotřebitelem a zprostředkovatelem, ať už je založen*

smlouvou příkazní, mandátní, smlouvou o zprostředkování apod. či jakoukoliv nepojmenovanou smlouvou.”

Pro podřazení zkoumaného smluvního vztahu režimu zákona o spotřebitelském úvěru je tedy nerozhodné, zda účastníci smluvního vztahu uzavřeli smlouvu o zprostředkování nebo smlouvu příkazní. Není proto na překážku právního posouzení, že ve zkoumaném případě Navrhovatel a Instituce uzavřeli Příkazní smlouvu, která svými pojmovými znaky odpovídá smlouvě o zprostředkování podle § 2445 občanského zákoníku.

Podle ustanovení § 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru se zprostředkovatelem rozumí *„osoba, která není věřitelem a která v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání za odměnu nabízí spotřebiteli možnost uzavřít smlouvu, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, s věřitelem nebo mu pomáhá tuto smlouvu uzavřít nebo ji jménem věřitele uzavírá“*. Zprostředkovatelem je tedy osoba, která není věřitelem a současně splňuje obě zákonem stanovené podmínky, tj. nabízí, popř. pomáhá spotřebiteli uzavřít smlouvu o spotřebitelském úvěru a za tuto činnost inkasuje od spotřebitele odměnu. Není přitom rozhodné, zda svoji podnikatelskou činnost vykonává na základě živnostenského oprávnění nebo neoprávněně.

Finanční arbitr zkoumal materiální obsah smluvního vztahu mezi Navrhovatelem a Institucí, tj. práva a povinnosti vyplývající z Příkazní smlouvy. S ohledem na povinnost Instituce zprostředkovat Navrhovateli příležitost uzavřít smlouvu o spotřebitelském úvěru a povinnost Navrhovatele zaplatit Instituci za takovou činnost Zálohu, je finanční arbitr toho názoru, že činnost Instituce nejen naplňuje definici zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, ale současně je splněna i druhá podmínka a to úplata za takovou činnost, k jejíž úhradě se zavázal Navrhovatel.

Ustanovení § 17a odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že *„[s]mlouva, ve které se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, musí být mezi zprostředkovatelem a spotřebitelem uzavřena písemně a musí obsahovat informaci o právu spotřebitele na odstoupení od této smlouvy podle § 17b. Má-li odměnu zprostředkovatele platit spotřebitel, musí být odměna v této smlouvě dohodnuta.“*

Obligatořními náležitostmi smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru jsou tedy její písemnost a uvedení informace o právu na odstoupení. V případě, že je sjednána odměna za zprostředkování, kterou hradí zájemce o úvěru, pak i její uvedení ve smlouvě o zprostředkování. Následek nesplnění těchto podmínek upravuje § 17a odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, který stanoví, že *„[p]okud smlouva, ve které se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, nebyla uzavřena v souladu s odstavcem 1, je neplatná.“*

Ustanovení § 17b odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že *„[s]potřebitel může od smlouvy, ve které se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, odstoupit bez uvedení důvodů a bez jakékoli sankce ve lhůtě 14 dnů ode dne uzavření této smlouvy, pokud do té doby nedošlo na jejím základě k uzavření smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr“*. Odstavec 2 pak doplňuje, že *„[o]d smlouvy, ve které se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, lze odstoupit podle odstavce 1 písemně, a to v souladu s informací uvedenou v této smlouvě o právu na odstoupení. Lhůta pro odstoupení je považována za zachovanou, je-li odstoupení odesláno zprostředkovateli nejpozději v poslední den lhůty.“*

Finanční arbitr podrobně zkoumal smluvní dokumentaci a dospěl k závěru, že ani Příkazní smlouva, ani Smluvní podmínky informací o právu Navrhovatele od Příkazní smlouvy odstoupit do 14 dnů ode dne jejího uzavření neobsahují.

Finančnímu arbitrovi proto nezbyvá než uzavřít, že Příkazní smlouva neobsahuje zákonem stanovené obligatorní náležitosti smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru a je tedy podle § 17a odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru absolutně neplatná *ex tunc*.

Pro objektivní rozhodnutí tohoto sporu pak již není nezbytné dále zkoumat, zda Navrhovatel platně odstoupil od Příkazní smlouvy, neboť smluvní vztah je neplatný od počátku.

9. K výrokům nálezů

Finanční arbitr shledal, že Příkazní smlouva nebyla platně uzavřena a Navrhovatel tak uhradil Zálohu na základě neplatného právního jednání. V souladu s § 2993 občanského zákoníku platí, že „[p]lnila-li strana, aniž tu byl platný závazek, má právo na vrácení toho, co plnila.“

Instituce je proto povinna na základě ustanovení § 2993 občanského zákoníku vrátit Navrhovateli to, co podle neplatné Příkazní smlouvy dostala, tj. částku ve výši 13.000,- Kč, a to ve lhůtě určené za tímto účelem Instituci ve výroku I. tohoto nálezů.

Jelikož finanční arbitr v nálezů vyhověl Navrhovateli, ukládá zároveň Instituci ve výroku II. tohoto nálezů v souladu s ustanovením § 17a zákona o finančním arbitrovi sankci. Toto ustanovení pak zároveň stanoví výši ukládané sankce, která činí 10 % z částky, kterou je Instituce podle nálezů povinna zaplatit Navrhovateli, přičemž pokud je takto vypočtená sankce nižší než 15.000,- Kč, je finanční arbitr povinen uložit sankci právě ve výši 15.000,- Kč. Finanční arbitr proto v řízení uložil sankci na této spodní hranici. Sankce je příjmem státního rozpočtu a Instituce je povinna ji zaplatit ve lhůtě a způsobem uvedeným ve výroku tohoto nálezů.

Finanční arbitr na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezů.

P o u č e n í :

Účastník řízení může proti tomuto nálezů podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi podat do 15 dnů od jeho doručení tomuto účastníkovi řízení písemně odůvodněné námítky k finančnímu arbitrovi, přičemž platí, že včas podané námítky mají odkladný účinek.

Tento nález je podle § 17 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi v případě, že Instituce dobrovolně nesplní povinnost tímto nálezů uloženou, soudně vykonatelný podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, jakmile uplyne lhůta k plnění v tomto nálezů Instituci uložená.

V Praze dne 2. 10. 2014

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr